1e Jaargang, nummer 35, 9 november 2024

REFO TIJD

Blad van het Instituut voor Calvinistische Studiën i.s.m. de Nederduits Gereformeerde Kerk (1571) - De moederkerk van Nederland sinds 1579. ‘Geen kerk zal over een andere kerk heersen, geen taakuitvoerder over de andere taakuitvoerder.’ (Kerkorde Emden, 1571)

In dit nummer : De slangen van deformatie, en Bespreking het gekrookte riet van Smytegelt - 4

DE SLANGEN VAN DEFORMATIE

Dingen beginnen gedeformeerd te worden als men een apathie of paranoia begint te ontwikkelen tegen taal. Ik zal een voorbeeld noemen : In evangelische kringen, die vaak vervlakt zijn geraakt, ver weg van de grondteksten van de oude bijbel, heeft men vaak een paranoia omtrend de woorden ‘gnosis’, ‘occult’ en ‘shamanisme’. Nu, gnosis is gewoon Grieks voor kennis, wat zelfs door Jezus werd aangewezen als de sleutel tot de poort van het koninkrijk, en hij noemde de wetgeleerden degenen die juist die sleutel van de gnosis hadden weggenomen. (Lukas 11:52)

Het woord ‘occult’ betekent verborgen in het Latijns, en wordt gewoon in de evangeliën gebruikt in de Latijnse vertaling van de oude bijbel, voor de plaats waar Jezus werd begraven. Het shamanisme komt ook in de oude bijbel voor, waar Jezus Mozes en Elia ontmoet, en Jezus daalde in de brieven van Petrus ook af tot de gevangenissen in de onderwereld om de zielen te bevrijden. Ook spreekt Hebreeën 11 over de wolk van getuigen. Laten we daarom weer teruggaan tot de bijbelse regel, niet van een ja of een nee, maar van : ‘niet door het vleselijke, maar wel door het geestelijke.’

De energie-banen en vibraties waarin de mensen leven op aarde kloppen niet. Dit is de wereld van het vleselijke. Daarom moet de mens terugkeren tot het Woord des Heeren. Daaruit moet de mens leven. Dat is de levensbron. Daarom hebben de gelovigen en vromen doornen in hun vlees, om hen terug te drijven.

Soms heeft men teveel van God genomen, en te snel, en is men zelf tot God geworden. Daarom moet men leren zeggen : ‘Gaat uit van mij, want ik ben het niet waard.’ Hieraan komt God de mens tegemoet. God is dichtbij de verslagenen van hart, bij hen die zichzelf hebben vernederd. De psalmist en ook Jezus hebben het ook uitgeroepen : ‘Mijn God, mijn God, waarom hebt gij mij verlaten.’

Nu is het zo dat op deze wereld er ook een valse Jezus is van de mensen, waar Calvijn ook voor waarschuwde, de materialistische Jezus. Dat is een verloren zoon. Die misleid de mensen. Het zijn gevallen engelen die zichzelf in het materialisme tot goden hebben gemaakt. Daarom is het ‘Gaat uit van mij, want ik ben het niet waard,’ zo belangrijk, want de mens is overwaardig geworden, in het vlees, en zo ook de gevallen engelen.

Als men die vernederings- en minderwaardigheids-oefeningen leert, en loskomt van valse zelfverzekerdheid en vals zelfvertrouwen, dan komt God de mens tegemoet. Dat is waar 1953 voor staat, dat de gelovigen en vromen terugmoeten naar deze principes, om zo behoed te zijn tegen de gevaarlijke misleidingen vandaag de dag van de slang. Denk in hoe giftig die slangen zijn. God komt voorzichtigheid en minderwaardigheid tegemoet. Dat is de basis van het evangelie.

Ik had een droom dat ik op een markt was, en ik kwam bij een kraam waar een pakket was van Sneeuwwitje, een pakket van Robin Hood, en een pakket van Peter Pan. De principes van deze verhalen wijzen terug op de principes van Calvijn. Het zijn de principes van 1953. Teruggaan naar het kleine, het sobere, het verlorene. Je kunt deze verhalen geheel uitdiepen, en dan zie je weer Maarten Luther en Calvijn, die als een Robin Hood streden tegen het katholieke bewind. Ze kwamen voort uit het al eerdere werk van Johannes Hus, die een Franciscaan was. Calvijn had ook al gesteld dat het juist de armen en de ellendigen, de door de wereld verachten en verstotenen, de uitverkorenen waren. Juist de verlorenen in de ogen van de wereld werden door hen verzameld, zoals Peter Pan op zoek ging naar de verloren jongens, en Jezus op zoek ging naar het verloren lam. Sneeuwwitje werd vervolgd door haar ijdele, wereldsgezinde stiefmoeder, en vluchtte tot de wildernis, tot de zeven kleinigheden. De reformatie was het sneeuwwitte. We zien deze vlucht uit Laodicea ook in het boek Openbaring. Het is de kerk die achtervolgt wordt door de slang, en zij vindt haar schuilplaats in de wildernis, ver van de stromen van de slang. De aarde is haar tegemoetgekomen.

Nu, de vampieren van de stad laten niet makkelijk gaan, en ik heb die vampieren in een droom gezien. Het waren beesten in beesten, met vele rijen tanden. Dan mogen we het uitroepen tot 1953 en het verdiepen, terugkeren tot de principes

van Calvijn, die deze al in de wildernis had gegeven. Zovelen staan aan de poorten te kloppen, maar ze kunnen niet binnengenomen worden omdat ze teveel spullen bij zich hebben. Die moeten ze eerst afleggen, want de poort is maar nauw en eng. Het sneeuwwitte moet tot de zeven kleinigheden gaan. Zeven is het getal van de volkomenheid. Zij, de kerk, moet het pad geheel begaan, het smalle lange pad vol van doornen. Daar moet zij worstelen. Zij moet daar komen tot de ellendekennis en verlieskennis, en niet pronken als Laodicea. Zij moet het Laodiceaanse kleed afdoen. Het is een gifkleed die haar in slaap houdt.

Als wij horen van de giftigste slangen op aarde wiens gif dodelijk is, zoals van de mamba, de ratelslang, de eastern brown en de inland taipan, dan moeten we beseffen dat de slangen in de geestelijke wereld wel duizenden malen gevaarlijker zijn, want zij kunnen de ziel van de mens schaden, hun geestelijke leven doden. Als we dat weten, waar moeten we dan ons heil zoeken ? Niet zomaar in een naam of in een letter, maar dan moeten we weer luisteren naar de woorden van Jezus die de kennis als de sleutel van het koninkrijk noemde. Hebben wij kennis van deze slangen ? Zo niet, dan zijn wij makkelijke prooi, want deze slangen zijn zeer sluw.

BESPREKING HET GEKROOKTE RIET VAN SMYTEGELT - 4

Ook zal ik mij nog geringer houden dan alzo, en zal nederig zijn in mijn ogen
2 Samuel 6:22

In de jaren 1800 en 1900 waren er niet alleen uittochten uit de hervormde kerk, maar ook vernieuwingsbewegingen, of verdiepingsbewegingen, om terug te keren tot de gereformeerde wortels. We kunnen denken aan de reveil-beweging in de jaren 1800, en de gereformeerde bond in de beginjaren van 1900, en de kievit-beweging midjaren 1900. In de latere jaren 1900, vanaf de tachtiger jaren, was er de gekrookte riet beweging, gebaseerd op het gelijknamige boek van Smytegelt (1665-1739). Het boek bestaat uit 145 predikatiën en werd uitgebracht in 1744.

Het was een belangrijk boek voor die tijd en ook voor nu. Het boek kan beschouwd worden als een klassieker. Vandaar dat de gelijknamige beweging van het gekrookte riet ook van belang was in de hervormde kerk.

In de 95e predikatie noemt Smytegelt dat het van belang is nederig te zijn en klein, laag te wezen, niet hoogvoelende. Smytegelt noemt de nederigheid de moedergenade, en het bewijs van genade. Er wordt dus gesproken over het andere loon wat de genade is, dat het niet zomaar genade op zich is, zoals Calvijn dit ook stelde.

Smytegelt noemt de verschillende tekenen van de ware genadestaat. Eén van die tekenen is dat de grond onder je week wordt, zacht wordt. Ik droomde als kind hierover, dat de grond zacht werd en ik door de grond zakte en in een dal van dorre doodsbeenderen kwam, net als Ezechiël, wat de ellendekennis is. Dit was een herhalende droom.

Daarnaast wordt door Smytegelt genoemd de vrome schaamte. En hierdoor kan de mens dan een haat en afkeer hebben van het zondige leven. Zo ontstaat er een onuitsprekelijke walging naar de zonde. Dan onstaat ook de verlieskennis, dat je beseft dat je al het gebrek hebt en niets kan. Het is het besef geheel arm te zijn, de armoedskennis te hebben, en zo kan de mens zo nederig worden dat alle veren van hooghartigheid eraf vallen. Dit is het pad van de boetvaardigheid. Men is hellewaardig. Gaat uit van mij, want ik ben het niet waard.

Er is een schuld van de vromen, dat ze weten dat er hard werk verricht dient te worden willen ze het recht krijgen met God, wat door veel schaamte gaat. Smytegelt wijst op de werkplicht die er is voor de vrome om als een landman naar zijn akker te gaan. Maar dan moet hij allereerst zijn onbekwaamheid onder ogen komen. Toch moet hij het doen, noemt Smytegelt, want de mens is schuldig het te doen. Hij noemt dat de mens aan zichzelf moet sterven, want de mens kan het niet. De vrome kracht zal in zwakheid worden volbracht.

Hoe belangrijk is het in deze tijd een Smytegeldiaan te zijn, oftewel een gekrookte rieter. Ook Calvijn sprak hierover in zijn commentaar op Romeinen 6:21. Het beginsel van de wijsbegeerte wordt door Calvijn genoemd als het geleerd hebben om in ernst een mishagen in zichzelf te hebben en om door schaamte over zijn ellende in verwarring te worden gebracht. Wil men de grootte van zonde, dood en ellende onder ogen komen, dan moet men de vrome schaamte ontvangen. Smytegelt noemt het de moedergenade. Zij is een mooie hemelse vrouw in de wildernis, het sieraad van de vromen en de gelovigen. Wij moeten allereerst naderen tot de vrome schaamte, opdat de zondenkennis tot werking kan komen en de zonde ontvlucht kan worden. Calvijn noemt dat de mens los dient te komen van de blinde eigenliefde door de vrome schaamte.

Ik had eens een droom dat ik in de Apeldoornse bossen was. Ik ontmoette daar de vrome schaamte als een natuurvrouw, een hemelse moeder, als een amazone. Ze was prachtig en had riemen om haar lichaam. Er waren ook mensen die huizen hadden op palen, heel hoog, in het bos. Zij stonden te hoog en moesten weer terugkomen tot de vrome schaamte. Dit is waar we het eerste moeten zijn. Zo kunnen wij komen tot de zondenkennis. De Heere geeft alleen de zondenkennis aan de verbrokenen, de zich schamenden.

Calvijn noemt de vrome schaamte de teugels des Heeren. Hij stelde ook in zijn commentaar op Mattheus 11:25 dat met de woorden van Paulus in 1 Korinthe 1:27 God de roem van het vlees wilde beschamen, en zo het dwaze en zwakke van de wereld heeft uitverkoren, niet de wijzen en verstandigen, want voor hen blijven de verborgenheden van het evangelie bedekt, volgens de woorden van Jezus, alhoewel er volgens Calvijn ook weer uitzonderingen op de regel zijn. Het komt dus in het werk van Calvijn telkens terug dat de armen en verstotenen, de verbrokenen, door God zijn uitverkoren, juist om te kunnen afrekenen met vleselijke wijsheid en rijkdom die de mens telkens weer bedriegt. De geestelijke schaamte wordt door Calvijn ook genoemd als een middel tegen wereldse vrees, de vrees voor het kruis, en daarom is het van belang haar te ontvangen, opdat wij de Heere kunnen volgen. (Verkl. Johannes 19:25)

De geestelijke schaamte is dus in de leer van Calvijn ook het toegerust worden in de lijdzaamheid.
